

Ewa Piotrowska

Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Działalność naukowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Streszczenie. W artykule przedstawiono realizację zadań naukowych w systemie biblioteczno-informacyjnym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (UP). Zaprezentowano zakres czynności na stanowisku sekretarza naukowego Biblioteki Głównej UP oraz obowiązujące na uczelni zasady powoływania osób na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych. Poddano analizie różne formy działalności naukowej: organizowane w bibliotece konferencje, seminaria, warsztaty dla bibliotekarzy, czasopismo elektroniczne i monografie wydawane przez bibliotekę, publikacje naukowe bibliotekarzy, udział w projektach, współpraca z bibliotekami zagranicznymi.

Słowa kluczowe: biblioteka akademicka, biblioteka naukowa, działalność naukowa bibliotek, bibliotekarze biblioteki naukowej.

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach książnicze, których organizatorami są szkoły wyższe, zaliczane są do bibliotek naukowych, a ich zadaniem, poza funkcją usługową, jest prowadzenie działalności naukowo-badawczej w zakresie bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych. Wizerunek bibliotek na uczelni w dużej mierze zależy od aktywności naukowej bibliotekarzy, a praca naukowa określa pozycję biblioteki w strukturze uczelni.

Działalność naukowa może być prowadzona przez biblioteki w różnych formach, takich jak: publikacje pracowników, organizowanie i uczestnictwo w konferencjach naukowych, wydawanie czasopism naukowych, granty badawcze. Tematyka badawcza podejmowana przez bibliotekarzy obejmuje szeroki wachlarz zagadnień, np. badanie potrzeb informacyjnych użytkowników oraz środowiska, w którym funkcjonuje biblioteka, nowoczesne technologie w bibliotekach,

udostępnianie zbiorów (np. wypożyczenia międzybiblioteczne), przestrzeń biblioteczna, zarządzanie bibliotekami, analiza zawodu bibliotekarza, rola bibliotekarzy dyplomowanych, współpraca bibliotek. Często bazę do badań naukowych tworzy księgozbiór własny biblioteki, stąd powstają prace dotyczące historii kolekcji, zbiorów specjalnych, publikacje z zakresu czasopiśmiennictwa itp. Twórczość naukowa bibliotekarzy inspirowana jest również przez wyjazdy zagraniczne i nawiązywanie współpracy z ośrodkami zagranicznymi w ramach programu Erasmus.

Działalność naukowa jest prowadzona przez bibliotekarzy dyplomowanych i innych pracowników bibliotek w celu realizacji aspiracji zawodowych i naukowych. Istotne jednak w tym kontekście staje się stwarzanie przez dyrekcję atmosfery sprzyjającej kreatywności pracowników.

Bibliotekarze dyplomowani są zobligowani do czynnego uczestnictwa w życiu naukowym biblioteki, a pomocą mogą być tu badania statutowe¹. Dla pozostałych pracowników motywacją do podjęcia pracy naukowej jest rozwój osobisty, możliwość awansu czy wzrost poborów.

Stanowisko sekretarza naukowego w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Doceniając znaczenie pracy naukowej, dnia 1 stycznia 2012 roku w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (BG UP) powołano samodzielne stanowisko sekretarza naukowego, podległe bezpośrednio dyrektorowi BG UP. Sekretarz naukowy reprezentuje BG UP na konferencjach i seminariach naukowych, jest również przewodniczącym komitetu organizacyjnego przygotowywanych przez BG UP konferencji naukowych. Jednym z zadań sekretarza naukowego jest nawiązywanie kontaktów z zagranicznymi bibliotekami naukowymi i koordynowanie przyjazdów bibliotekarzy zagranicznych w ramach programu Erasmus. Kolejnymi obowiązkami są: pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych (granty, dotacje ministerialne), a także współpraca z uczelnianym Biurem Nauki i Biurem Współpracy Zagranicznej. Ponadto w zakres zadań wchodzi pełnienie funkcji redaktora naczelnego wydawanego przez BG UP czasopisma elektronicznego „Biblioteka i Edukacja” oraz współredagowanie

¹ Np. bibliotekarze dyplomowani na UP w Krakowie mogą na początku każdego roku kalendarzowego składać wnioski do Dziekanatu Wydziału Filologicznego o sfinansowanie projektu badawczego w ramach zadania badawczego wydziału: *Księgozbiory, biblioteki i informacja biblioteczna – dawniej i dziś*. Środki finansowe uzyskane na realizację tematu z działalności statutowej przeznaczane są m.in. na koszty delegacji i udział w konferencjach krajowych i zagranicznych.

wydawnictw publikowanych przez BG UP. Sekretarz naukowy prowadzi też sprawozdawczość z działalności naukowej pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego UP. Na stanowisku tym zatrudniony jest bibliotekarz dyplomowany.

Bibliotekarze dyplomowani w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie

Działalność naukowa rozwinęła się w BG UP szczególnie w ostatnich latach, gdy zwiększyła się liczba bibliotekarzy dyplomowanych. Od 2010 roku uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego uzyskało 11 osób (w tym 6 osób zdało egzamin przed komisją egzaminacyjną do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na dyplomowanego bibliotekarza oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, 5 osób uzyskało uprawnienia bibliotekarzy dyplomowanych zgodnie z decyzją komisji uczelnianej). W roku akademickim 2016/2017 w systemie biblioteczno-informacyjnym UP pracowało 9 bibliotekarzy dyplomowanych (5 – w BG UP, 4 – w bibliotekach instytutowych), a kolejne 3 osoby przeszły pozytywnie postępowanie kwalifikacyjne przed komisją uczelnianą.

W 2013 roku, po wejściu w życie ustawy o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów i likwidacji komisji egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych i dyplomowanych pracowników informacji naukowej, na Uniwersytecie Pedagogicznym podjęto pracę nad powołaniem komisji uczelnianej i określeniem wymagań zawodowych dla osób zatrudnionych na stanowisku bibliotekarza dyplomowanego. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego z 2014 roku (Zarządzenie Nr R/Z.0201-2/2014) w sprawie wymagań dla kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej przyjęto w całości Rekomendację Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, która stanowiła załącznik do zarządzenia. Powołano komisję i wprowadzono jej regulamin. W 2014 roku dwie osoby uzyskały uprawnienia bibliotekarzy dyplomowanych i zostały zatrudnione na tych stanowiskach, kolejne trzy osoby przeszły pozytywnie postępowanie kwalifikacyjne w 2017 roku.

W marcu 2017 roku zgodnie z Decyzją Rektora UP (Decyzja Nr R/D.0201-7/2017) wprowadzono nowy zmodyfikowany Regulamin Rektorskiej Komisji ds. Oceny Dorobku Kandydatów na Dyplomowanych Bibliotekarzy oraz Dyplomowanych Pracowników Dokumentacji i Informacji Naukowej, określający zadania i zasady pracy komisji zbierającej się raz w roku. W jej skład wcho-

dzi: przewodniczący (prorektor ds. nauki), dwóch przedstawicieli pracowników naukowo-dydaktycznych (z Instytutu Nauk o Informacji UP), dyrektor BG UP oraz sekretarz komisji. Do obowiązków komisji należy opiniowanie wniosków kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz wniosków awansowych bibliotekarzy dyplomowanych.

Kandydat na bibliotekarza dyplomowanego musi przedstawić, oprócz innych wymaganych dokumentów, zaświadczenie o znajomości co najmniej jednego języka obcego nowożytnego na poziomie B2, kopie dyplomów, certyfikatów z odbytych szkoleń, konferencji, a także wykaz prac opublikowanych i nieopublikowanych. Postępowanie kwalifikacyjne obejmuje ocenę dorobku kandydata na podstawie Wymagań dla kandydatów, zgodnie z Zarządzeniem Rektora z 2014 roku.

Bibliotekarz dyplomowany ubiegający się o awans przedkłada komisji wykaz publikacji wraz z ankietą dorobku, w której uwzględnione muszą być: działalność naukowo-badawcza (tematyka badań, udział w pracach badawczych, projektach, badanie efektywności działalności bibliotecznej, tworzenie/współtworzenie baz danych itd., redakcja naukowa i/lub merytoryczna, udział w komitetach i radach programowych konferencji, czasopism, serii wydawniczych itp.), działalność dydaktyczna (prowadzenie zajęć dydaktycznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej w bibliotece i/lub poza biblioteką, przygotowanie i realizacja różnych form dydaktyki bibliotecznej, również w wersji e-learningowej), działalność organizacyjna (pełnienie funkcji kierowniczych w bibliotece, kierowanie projektami, grantami, wdrażanie innowacji, organizacja konferencji, warsztatów, seminariów itp., współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi uczelni i innymi instytucjami z otoczenia nauki) oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Warunkiem ubiegania się o awans jest również uzyskanie pozytywnej oceny okresowej za ostatnie 4 lata pracy. Do zajmowania stanowiska starszego kustosa dyplomowanego konieczny jest co najmniej 4-letni staż pracy na stanowisku kustosa dyplomowanego; przy ubieganiu się o stanowisko kustosa dyplomowanego – co najmniej 3 lata pracy na stanowisku adiunkta bibliotecznego lub 8 lat pracy bibliotecznej; stanowisko adiunkta bibliotecznego – co najmniej 2 lata pracy na stanowisku asystenta bibliotecznego albo 6 lat pracy bibliotecznej; stanowisko asystenta bibliotecznego – co najmniej 2 lata pracy bibliotecznej.

Zarówno przy ocenie dorobku kandydatów na bibliotekarzy dyplomowanych, jak i przy ocenie okresowej szczególnie nacisk kładzie się na działalność naukową bibliotekarzy. Promowane są wszelkie formy aktywności w tym zakresie, co ma wpływ na zaangażowanie pracowników biblioteki w różnego rodzaju projekty, organizację imprez naukowych czy wzrost liczby publikacji naukowych.

Konferencje, seminaria, warsztaty naukowe dla bibliotekarzy

Bibliotekarskie konferencje naukowe stanowią dobrą okazję do upowszechniania wyników badań, nawiązania osobistych kontaktów i wymiany doświadczeń. Bibliotekarze UP w Krakowie często uczestniczą w konferencjach w kraju oraz za granicą i wygłaszają na nich corocznie kilkanaście referatów². Tematyka wystąpień jest różnorodna. Bibliotekarzy interesują m.in. następujące zagadnienia: funkcjonowanie bibliotek zagranicznych, architektura informacji, biblioteki cyfrowe, księgozbiory historyczne, czasopiśmiennictwo, historia bibliotek, media społecznościowe w bibliotekach, zawód bibliotekarza, wypożyczenia międzybiblioteczne, *information literacy*, e-learning, czytelnictwo, publikacje elektroniczne.

BG UP sama jest od kilku lat organizatorem odbywających się cyklicznie co dwa lata konferencji naukowych dla bibliotekarzy z cyklu „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej”. Dotychczas zorganizowano cztery takie spotkania, pod różnymi hasłami. W dniach 16–17 maja 2011 roku odbyła się pierwsza konferencja – *Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Funkcje i wyzwania w XXI wieku*. Kolejna, pod hasłem *Bibliotekarz 2.0 – nowoczesność na bazie tradycji*, miała miejsce w dniach 23–24 maja 2013 roku. Trzecia konferencja, zatytułowana *Projektowanie informacji*, odbyła się w dniach 21–22 maja 2015 roku, a ostatnia – *Książki w plikach – publikowanie, udostępnianie i użytkowanie* – została zorganizowana w dniach 24–25 maja 2017 roku.

Współorganizatorem spotkań był od drugiej konferencji Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP (obecna nazwa: Instytut Nauk o Informacji UP). W konferencjach brało udział od kilkudziesięciu do ponad 100 osób z bibliotek akademickich, pedagogicznych, publicznych i szkolnych, pracownicy naukowcy instytutów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej z całej Polski, a także goście zagraniczni ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, Czech, Litwy i Wielkiej Brytanii. Gościem specjalnym II Konferencji Naukowej pt. *Bibliotekarz 2.0 – nowoczesność na bazie tradycji* był Michael J. Gorman, były prezes American Library Association, a III Konferencji pt. *Projektowanie informacji* – Eric Reiss, autor książek na temat architektury informacji.

Uczestnicy wszystkich konferencji organizowanych przez BG UP mieli możliwość dyskusji i wymiany doświadczeń, a materiały pokonferencyjne zostały wydane w wydawnictwie uczelnianym w formie recenzowanych publikacji. Zgodnie

² W 2012 roku pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego UP wzięli udział w 23 konferencjach, na których wygłosili 11 referatów; w 2013 roku – 17 konferencji, 12 referatów; w 2014 roku – 27 konferencji, 4 referaty; 2015 – 27 konferencji, 16 referatów; 2016 – 31 konferencji, 11 referatów; 2017 (do końca czerwca) – 15 konferencji, 15 referatów.

z dalszymi planami cyklicznie co dwa lata wydarzenia te będą organizowane, a propozycje tematyki przyszłych konferencji zamieszczane są przez uczestników w ankietach otrzymywanych w trakcie spotkań.

Biblioteka Główna UP jest także organizatorem innych wydarzeń o charakterze naukowym. W 2012 roku w BG UP odbyło się dwudniowe szkolenie *Warsztat biblioterapeuty*, przeznaczone dla wszystkich zainteresowanych bibliotekarzy i nauczycieli. Obejmowało ono 15 godzin zajęć i kończyło się uzyskaniem zaświadczenia Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego. W programie zajęć znalazły się następujące tematy: wprowadzenie w zagadnienia biblioterapii i budowa warsztatu biblioterapeuty, warsztat dla osób dorosłych poświęcony wartościom, odrzucenie w grupie (praca z dzieckiem młodszym), program profilaktyczny z elementami biblioterapii, profilaktyka niedostosowania społecznego (warsztat dla młodzieży poświęcony asertywności). W warsztatach wzięło udział 60 bibliotekarzy i nauczycieli z Krakowa oraz innych regionów Polski.

W maju 2016 roku BG UP była, wspólnie z Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich Oddział w Krakowie oraz Instytutem Nauk o Informacji UP, współorganizatorem konferencji dla nauczycieli-bibliotekarzy, zatytułowanej *Nowoczesny nauczyciel we współczesnej szkole*. W spotkaniu uczestniczyło ponad 150 osób z całego kraju. Obradowano w dwóch sesjach plenarnych: „Technologie komunikacyjno-informacyjne” oraz „Nowoczesne formy pracy z uczniem”. Dla uczestników przygotowano również warsztaty dopełniające omawianą tematykę.

Wieloletnią tradycją jest organizowanie w BG UP comiesięcznych godzinnych seminariów dla bibliotekarzy, na których swoje prezentacje przedstawiają pracownicy instytucji lub zaproszeni goście (np. osoby odbywające w bibliotece tygodniowy staż w ramach programu Erasmus). Każdego roku odbywa się 8–10 takich spotkań, a przedstawiana tematyka związana jest z działalnością zawodową i zainteresowaniami prelegentów. W trakcie seminariów omawiano pracę w bibliotekach za granicą i przedstawiano bibliotekarstwo w różnych krajach europejskich (robili to goście zagraniczni lub bibliotekarze UP, którzy przebywali na wyjazdach w ramach programu Erasmus). Pojawiły się też następujące tematy: Screencasting w informacji naukowej i bibliotekoznawstwie; Społeczna atrakcyjność bibliotekarzy – wnioski z badań; Kolekcja materiałów dydaktycznych w Pedagogicznej Bibliotece Cyfrowej; Biblioteka szuka sponsora; Szkolenie zdalne w bibliotekach; Długoterminowa archiwizacja danych cyfrowych – wymysł czy konieczność?; Programy komputerowe w pracy i na co dzień; Wyszukiwanie fasetowe – innowacja w interfejsach katalogów bibliotek; Chamo – nowe spojrzenie na katalog biblioteczny; Biblioteka za murami: zbiory biblioteczne kanoników regularnych laterańskich; Współczesne wyzwania oraz wielowymiarowość pracy socjalnej; Polskie czasopisma popularnonaukowe w latach 1945–1989; Od papieru do e-booka, czyli jak przekształcić publikację papierową na cyfrową;

RDA Resource Description & Access – nowy standard katalogowania; System przepływu i archiwizacji dokumentów cyfrowych utworzonych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego; Facebook, Instagram, YouTube... social media (nie tylko) do zabawy. Spotkania te przyczyniają się do poszerzenia wiedzy zawodowej pracowników biblioteki, która staje się miejscem, gdzie bibliotekarze mogą zaprezentować wyniki swojej działalności naukowej.

Czasopismo elektroniczne

Od 2012 roku w BG UP rozpoczęto publikację elektronicznego czasopisma „Biblioteka i Edukacja”, wydawanego na licencji Creative Commons. Jest to półrocznik publikujący artykuły, sprawozdania z konferencji i sympozjów naukowych, relacje z ciekawych wydarzeń, recenzje i omówienia wybranych pozycji z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz dziedzin pokrewnych. Czasopismo ukazuje się na platformie Open Journal Systems. Dział „Artykuły” jest recenzowany przez pracowników naukowych spoza UP, a każdy numer ma swojego redaktora prowadzącego i temat główny. Poruszano m.in. następujące zagadnienia: nowoczesne technologie w bibliotekach; biblioteki obcojęzyczne, *information literacy* w bibliotekach akademickich; prawo biblioteczne; biblioteki cyfrowe i repozytoria dla otwartej nauki, edukacji i kultury; kształcenie bibliotekarzy w Polsce i na świecie; potencjał ludzki bibliotek; działania wpływające na wizerunek biblioteki; praca z dziećmi w otoczeniu książek i bibliotek – edukacja i zabawa; zagraniczne staże zawodowe bibliotekarzy; wypożyczenia międzybiblioteczne i dostarczanie dokumentów: aktualne problemy i trendy; biblioteki w internecie – internet w bibliotekach; biblioteki specjalne.

Od 2016 roku „Biblioteka i Edukacja” rejestrowana jest w Directory of Open Access Journals (DOAJ) oraz w BazHum – bazie bibliograficznej czasopism humanistycznych i społecznych w internecie. W 2015 roku czasopismo umieszczono w wykazie czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (aktualna liczba punktów za publikację: 4).

Redaktorami prowadzącymi kolejnych numerów są bibliotekarze dyplomowani lub inni pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego UP, a funkcję redaktora naczelnego pełni sekretarz naukowy BG UP. Autorami tekstów byli bibliotekarze z całej Polski, reprezentujący różne typy bibliotek. W czasopiśmie swoje artykuły zamieściły też osoby z Austrii, Czech, Hiszpanii i Stanów Zjednoczonych Ameryki, podejmując tematykę bibliotek i bibliotekarstwa w swoich krajach.

Publikacje naukowe

Jedną z form działalności naukowej są prace wydawane przez BG UP oraz publikacje pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego. W 2012 roku ukazała się recenzowana książka *Służą i chronią: 65 lat Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*, w której znalazło się 28 tekstów autorstwa bibliotekarzy UP na temat historii i współczesnej działalności systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni. Po każdej konferencji naukowej zorganizowanej przez BG UP wydawano też recenzowane wydawnictwa, zawierające referaty wygłoszone podczas spotkań w cyklu „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej”. Do roku 2017 opublikowanych zostało pięć tomów materiałów pokonferencyjnych.

Pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego są autorami wielu tekstów, m.in. ukazujących się w recenzowanych czasopismach naukowych umieszczonych na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, oraz monografii. W polu zainteresowań naukowych bibliotekarzy UP znajdują się m.in. następujące tematy: czasopiśmiennictwo, badania użytkowników bibliotek, zawód bibliotekarza, media społecznościowe w bibliotekach, architektura informacji, biblioteki cyfrowe i repozytoria, *information literacy*, biblioteki i bibliotekarstwo za granicą, public relations w bibliotece, promocja biblioteki, wypożyczenia międzybiblioteczne, czytelnictwo, gry biblioteczne, księgozbiory historyczne. Ze względu na liczną grupę bibliotekarzy dyplomowanych oraz innych osób pragnących uzyskać lepszą ocenę okresową swojej pracy liczba różnego typu publikacji corocznie wzrasta³.

Współpraca z bibliotekami zagranicznymi

Inną formą aktywności naukowej są wymiana doświadczeń i ich praktyczne zastosowanie dzięki współpracy z bibliotekami zagranicznymi. Do nawiązania kontaktów z bibliotekarzami z innych krajów przyczynił się program Erasmus, który umożliwia pracownikom systemu biblioteczno-informacyjnego UP wizyty w bibliotekach zagranicznych oraz przyjmowanie gości zagranicznych w BG UP.

Zagraniczne kontakty zostały nawiązane przez BG UP jeszcze długo przed uruchomieniem programu Erasmus. W wyniku umów zawartych z uczelniami partnerskimi w latach 90. XX wieku bibliotekarze mieli możliwość nawiązania współpracy z bibliotekami Wyższej Szkoły Pedagogicznej we Freiburgu

³ W 2012 roku pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego UP byli autorami 34 publikacji w czasopismach naukowych, fachowych, materiałach pokonferencyjnych itp., w 2013 – 44, 2014 – 45, 2015 – 46, 2016 – 63.

w Niemczech (od 1994 roku) oraz Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego w Moskwie. Wielu pracowników odbyło staże zawodowe w wymienionych instytucjach, BG UP gościła także u siebie bibliotekarzy niemieckich i rosyjskich. Wymiana doświadczeń, szczególnie z biblioteką z Freiburga, miała istotny wpływ na działalność BG UP, która w ówczesnym czasie była w początkowej fazie komputeryzacji procesów bibliotecznych. Wyjazd bibliotekarzy do Moskwy zaowocował publikacją naukową na temat poloników.

Wyraźne ożywienie w kontaktach pomiędzy BG UP a partnerami zagranicznymi nastąpiło w momencie uruchomienia programu Erasmus. Od roku 2012 nawiązywana jest współpraca z różnymi bibliotekami, których uczelnie mają podpisane dwustronne umowy z UP. Wiązało się to z powołaniem stanowiska sekretarza naukowego, którego jednym z zadań jest nawiązywanie kontaktów z zagranicznymi bibliotekami naukowymi oraz organizowanie przyjazdów gości zagranicznych do BG UP.

Od 2012 roku w stażach zawodowych w ramach programu Erasmus w BG UP uczestniczyło 49 bibliotekarzy zagranicznych (rok akademicki 2012/2013 – 18 osób, 2013/2014 – 7, 2014/2015 – 12, 2015/2016 – 9, 2016/2017 – 3). Goście reprezentowali uczelnie partnerskie z kilkunastu krajów (Austria – 3 osoby, Belgia – 2, Czechy – 11, Hiszpania – 8, Irlandia – 1, Litwa – 3, Łotwa – 2, Niemcy – 3, Portugalia – 7, Rumunia – 2, Słowacja – 5, Turcja – 2). Program Erasmus cieszył się zdecydowanie największym zainteresowaniem wśród bibliotekarzy Półwyspu Iberyjskiego – aż 15 Hiszpanów i Portugalczyków odwiedziło BG UP od 2012 roku. Efektem współpracy są m.in. artykuły bibliotekarzy hiszpańskich z Almerii i Valladolid na temat działalności ich bibliotek opublikowane w czasopiśmie elektronicznym Biblioteki Głównej UP „Biblioteka i Edukacja”.

W trakcie 5-dniowego stażu szkoleniowego w BG UP goście mają możliwość zapoznania się z usługami, zarządzaniem oraz organizacją pracy w poszczególnych działach (Oddział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, Oddział Magazynów i Konserwacji Zbiorów, Oddział Udostępniania Zbiorów, Oddział Czasopism i Wydawnictw Ciągłych, Oddział Informacji Naukowej, Oddział Obsługi Informatycznej, Oddział Digitalizacji i Reprografii). Bibliotekarze zagraniczni wizytują również wybraną bibliotekę instytutową UP, a także zwiedzają jedną z krakowskich bibliotek naukowych (najczęściej jest to Biblioteka Jagiellońska). Uczestniczą w spotkaniach z pracownikami naukowymi Instytutu Nauk o Informacji UP. Biorą też udział w seminariach dla pracowników BG UP, na których przedstawiane są prezentacje bibliotekarzy lub zaproszonych gości. Osoby odwiedzające BG UP w ramach programu Erasmus prezentują na seminariach działalność swoich instytucji lub problemy związane z bibliotekarstwem w danym kraju. Spotkania te są formą aktywności naukowej i wpływają na podnoszenie kwalifikacji naszych bibliotekarzy.

Pracownicy BG UP oraz bibliotek instytutowych i wydziałowych UP również chętnie wyjeżdżają na 5-dniowe staże do bibliotek zagranicznych uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus. Zapoznają się tam z pracą bibliotek akademickich, a także mają możliwość zwiedzenia innych instytucji w danej miejscowości czy regionie. W latach 2010–2017 w tej formie doskonalenia zawodowego brało udział ponad 40 pracowników systemu biblioteczno-informacyjnego UP. Odwiedzili oni biblioteki akademickie w Austrii, Belgii, Chorwacji, Czechach, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, na Litwie, w Norwegii, Słowacji, Szwajcarii, Turcji, Wielkiej Brytanii i we Włoszech. Najczęściej jako cel podróży wybierane są biblioteki hiszpańskie. Doświadczenia zdobyte w trakcie wyjazdów szkoleniowych w ramach programu Erasmus nie tylko były przydatne w codziennej pracy z użytkownikami, ale też stały się inspiracją do powstania wielu artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych oraz referatów przedstawianych na ogólnopolskich naukowych konferencjach bibliotekarskich, które przybliżyły bibliotekarzom polskim funkcjonowanie bibliotek, zwłaszcza akademickich, w Europie (Ciesielska-Kruczek, 2017).

Podsumowanie

W systemie biblioteczno-informacyjnym UP realizowane są różne formy aktywności naukowej inspirowane przez kadre zarządzającą. Utworzenie stanowiska sekretarza naukowego, a także przede wszystkim wzrost liczby osób, które uzyskały uprawnienia bibliotekarzy dyplomowanych w znaczący sposób wpłynęły w ostatnich latach na realizację zadań naukowych. Aktywność naukowa BG UP jest pozytywnie oceniana przez władze uczelni i przyczynia się do kształtowania pozytywnego wizerunku placówki w środowisku akademickim. Istotne jest zachowanie równowagi między realizacją podstawowych procesów bibliotecznych (gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, udostępnianie zbiorów, informacja naukowa) a działalnością naukową biblioteki akademickiej. Staje się to coraz trudniejsze przy ograniczonych możliwościach etatowych i finansowych, a jednocześnie przy zwiększonych oczekiwaniach klientów, których potrzeby powinny być nadrzędnym celem pracy bibliotek. Zadania naukowe przyczyniają się do rozwoju zawodowego bibliotekarzy, co przekłada się z kolei na polepszenie usług bibliotecznych i zwiększoną satysfakcję użytkowników.

Bibliografia

- Ciesielska-Kruczek, R. (2017). Efekty zagranicznych staży bibliotekarzy. Publikacje i prezentacje pracowników Biblioteki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. *Biblioteka i Edukacja*, 11. Pobrane z: <http://www.bg.up.krakow.pl/newbie/index.php/bie/article/view/175> [dostęp: 15.10.2017].
- Decyzja Nr R/D.0201-7/2017 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 16 marca 2017 roku w sprawie Regulaminu Rektorskiej Komisji ds. Oceny Dorobku Kandydatów na Dyplomowanych Bibliotekarzy oraz Dyplomowanych Pracowników Dokumentacji i Informacji Naukowej.
- Pidłypczak-Majerowicz, M., Skórka, S., Wilk, D. (red.). (2011). *Służą i chronią: 65 lat Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego.
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach wraz z późniejszymi zmianami. Dz.U. 2012, poz. 642.
- Zarządzenie Nr R/Z.0201-2/2014 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 17 lutego 2014 roku.

Ewa Piotrowska

Scientific activity of the Main Library of the Pedagogical University of Kraków

Abstract. The article presents the implementation of scientific tasks in the library and information system of the Pedagogical University of Kraków (PU). The scope of activities as the scientific secretary of the Main Library of the PU and the rules for appointing people to the positions of certified librarians at the university were presented. Different forms of scientific activity were analyzed: conferences organized in the library, seminars, workshops for librarians, an electronic journal and monographs published by the library, scientific publications of librarians, participation in projects, cooperation with foreign libraries.

Key words: academic library, scientific library, scientific activity of libraries, librarians of the scientific library.

Nadesłano 19 X 2017.

